

TOIMENPIDEALOITE 39/2007 vp

Laitoshoidossa olevan henkilön kotikunnan vaihdos

Eduskunnalle

Kotikuntalain (201/1994) mukaan henkilön kotikunta ei muutu, jos hänen asumisensa toisessa kunnassa johtuu pääasiassa hoidosta tai huollosta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikössä tai muutoin vastaavissa olosuhteissa. Kotikuntalaki estää esimerkiksi vammaisten henkilöiden ja vanhuksien perustuslain 9 §:n mukaisen perusoikeuden valita itse kotipaikkansa ja liikkumisvapauden laitoksesta toiseen. Rajoituksen taustalla on keskeisesti kuntatalous. Hoitoa ja huoltoa tarjoavien kuntien talous ei kestäisi sitä, että kaikki niiden alueella sijaitsevilla laitoksissa asuvat henkilöt siirtyisivät kunnan asukkaiksi.

Kotikuntalain muutosta siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköissä tai vastaavissa olosuhteissa hoidossa ja huollossa olevalla henkilöllä olisi oikeus valita kotikuntansa, on valmisteltu jo pitkään. Hallitusohjelman mukaan kotikuntalain muutos ja siihen liittyvä kuntien välinen todellisiin kustannuksiin perustuva korvausjärjestelmä, joka mahdollistaa kaikille vammaisille ja vanhuksille oikeuden kotikunnan va-

paaseen valintaan, toteutetaan hallituskauden aikana.

Uudistuksen viipyessä moni vanhus ehtii menehtyä yksinäisenä kaukana perheestään. Inhimillisyyden vuoksi tulisi lain valmisteluvaiheessa taata perusoikeuksien toteutuminen väliaikaisratkaisulla. Eräs tällainen ratkaisu olisi se, että laitospaikan vaihdos toiseen kuntaan turvataan, jos vaihdos voidaan tehdä kustannusneutraalisti vaihtamalla kahden laitoshoidon tarvitsevan henkilön hoitopaikat keskenään. Vaihdos edellyttäisi luonnollisesti vapaaehtoisuutta.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin, joilla velvoitetaan kunta ottamaan vastaan laitoshuoltopaikalleen sellainen toisen kunnan asukas, jonka kotikunnan laitoshuoltopaikalle on halukas vapaaehtoisesti muuttamaan vastaanottavan kunnan laitoshuoltoa tarvitseva asukas.

Helsingissä 4 päivänä lokakuuta 2007

Päivi Räsänen /kd